

Oslo kommune
Byrådsavdeling for helse

postmottak@byr.oslo.kommune.no

Dato: 03.05.2024
Kontaktperson: Maria Elisabeth Hagen
Telefon: 32 88 24 73

Innspill til utredning om oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt

Vi takker for anledningen til å gi innspill til organisering ved tildeling av tjenester, som i dag ligger i bydelene.

Vi vil understreke at vi som leverandør kun har kompetanse som leverandør av BPA, men ser ikke bort fra at de punkter vi anfører, kan gjelde på andre områder.

Leverandørene er invitert til å komme innspill til følgende spørsmål:

- 1. Hva er styrker og svakheter ved dagens organisering av bydelene og etatene når det kommer til den daglige samhandling med private leverandører om levering av helse, omsorgs- og velferdstjenester til Oslos innbyggere?**
- 2. Hva er styrker og svakheter ved dagens organisering og ansvarsdeling mellom etat og bydel når det gjelder inngåelse og oppfølging av avtaler med private leverandører av helse, omsorgs- og velferdstjenester?**

Forhold som kan være særlig relevant å trekke inn i besvarelsen av spørsmålene er mer likeverdige tjenester, sterkere fagmiljøer, færre overganger og redusert risiko for svikt i brukerreiser, tydeligere rolle- og ansvarsforståelse, og styrket samarbeid/samordning.

Vår besvarelse

1. Det eneste vi kan se som en styrke ved dagens organisering er den relative nærheten mellom den som søker om BPA, saksbehandler i bydelen og leverandør.
 - Når vi skriver relativ, vurderer vi at hver bydel i Oslo har en størrelse langt over en typisk norsk kommune, og at nærheten kanskje uansett er begrenset.

Svakhetene ved dagens organisering er flere, og til dels alvorlige.

- Først vil vi trekke frem at en konsekvens av dagens organisering i Oslo kommune, er at bydelene på mange måter oppleves, og opptrer, som selvstendige kommuner, og at innbyggere i Oslo med BPA, i strid med gjeldende rundskriv, blir begrenset i sin frie bruk av tildelte timer gjennom året. Denne begrensningen skjer som et resultat av kontraktsbestemmelser mellom leverandør og kommune, hvor bydelen er «kommunen» når den individuelle kontrakten inngås.

Det er en utbredt praksis, og en av de ønskede effektene av BPA, at vedtakseier skal kunne skjevbruke timer gjennom året. Enten det er begrunnet i varierende assistansebehov gjennom året, eller det dreier seg om å sette av noen timer ekstra for særlige formål.

Om vedtakseier da flytter til annen bydel etter å ha spart timer til ulike formål, vil disse i regelen falle bort, siden vedtakseier vil starte på null når vedtak fra ny bydel er fattet. Det skal sies at det er forskjeller mellom bydeler også i disse spørsmålene, men det forsterker bare ulikebehandlingen.

Ingen andre kommuner i landet har tilsvarende praksis. Det at en flytter kan utløse behov for å vurdere vedtak på nytt, men at eksisterende vedtak faller bort og kontrakter sies opp som konsekvens av flytting internt i kommunen, er helt særegent for Oslo kommune.

- Rettslig sett, er det en praksis som også strider mot det som kalles «Østensjødommen», hvor Oslo kommune tapte sak i tingretten som nettopp dreide seg om denne retten til å skjevbruke timer gjennom kalenderåret. Saken, og dommen, ligger noen år tilbake i tid, og ble ikke anket av Oslo kommune.

Det er imidlertid ikke gjort endringer i sentrale myndighetsføringer, som skulle tilsi annet utfall i dag. At Oslo kommune ikke anket, må bero på en vurdering fra kommunens side, om at det hadde liten hensikt å anke, og at en så for seg samme resultat ved behandling i høyere rettsinstanser.

Dette siste er selvsagt vår vurdering, men det er jo ikke tvil om at Oslo kommune da, som nå, hadde både kompetanse og økonomiske ressurser til å få prøvet saken videre i rettssystemet, om det hadde vært ønskelig fra kommunens side.

- For oss som leverandør, og med stor sannsynlighet også for kommunen, representerer praksisen et unødvendig byråkrati, som i stort bare har som konsekvens å øke administrasjonskostnader for partene i kontrakten.
 - For vedtakseieren er det selvsagt en ekstra belastning, og i verste fall medfører det at vedtakseier ikke på fritt grunnlag våger å velge bosted innenfor kommunen. Enten det begrunnes i uklarhet om han/hun kan regne med å beholde vedtaket om BPA med uendret, eller at selve prosessen med ny søknad, og nytt vedtak, i seg selv oppleves så vidt belastende, at han/hun velger å avstå fra å flytte til annen, kanskje mer egnet bolig.
2. Styrken ved dagens organisering og ansvarsdeling mellom etat og bydel i forhold til inngåelse og oppfølging av avtaler, er først og fremst et tydelig skille på oppfølging av hovedavtale med etaten, og på den individuelle kontrakten med bydelen.
- Dette gir rom for diskusjoner rundt, og utvikling i, hovedavtale, uten særlig risiko for at detaljer fra individuelle kontrakter får fokus.
 - Det samme kan sies om oppfølging av individuelle kontrakter med bydelene, her får en gjerne til en praktisk og løsningsorientert tilnærming til ulike spørsmål.

Svakheten er gjerne at det blir for stort rom for tolkning av hovedavtalen for den enkelte bydel, som gjør at vedtakseiere i forskjellige bydeler ender opp med ulike vilkår for BPA-ordningene sine. Bydelene ulik praksis, og kompetanse, for etterlevelse av hovedavtale, og legger til begrensninger i de individuelle kontraktene, eller vedtakene som vedtakseier må forholde seg til. Eksempelvis er det ulike reisebegrensninger, ulik forståelse av kontraktens regler vedrørende bruk av assistenter ved sykehusinnleggelse og det vises til andre kommuners hovedkontrakter i enkeltvedtakene. Dialogmøter arrangert av velferdsetaten har vært et positivt virkemiddel for å motvirke dette, men siden velferdsetaten bare har kunnet legge til rette for til dialog, har effekten vært begrenset.

Vi vil foreslå at ved en ny organisering, hvor bl.a. vedtak om BPA flyttes til en sentral enhet, at den enkelte får vedtak som gjelder i Oslo kommune, slik at evt. flytting internt i Oslo ikke får de, trolig utilsiktede, effektene som i dag. Dersom Oslo kommune velger å ikke flytte vedtaksmyndighet for BPA til en sentral enhet, vil vi foreslå at individuell kontrakt om BPA gjøres uavhengig av bydelstilhørighet, for å få mindre byråkrati, og sikre innbyggere med BPA mulighet til å flytte fritt innenfor Oslo kommune.

Vennlig hilsen
Uloba - Independent Living Norge SA

Maria Elisabeth Hagen
Kundeansvarlig